

Jubilejná katechéza pre rodinu - január

RODINA, MIESTO A VZOR JEDNOTY KREŠŤANOV

Povolanie k jednote

Ježiš vo "Veľkňazskej modlitbe" veľmi prosí o jednotu, ktorá je obrazom jednoty v Najsvätejšej Trojici. "Svätý Otče, zachovaj ich vo svojom mene, ktoré si ty dal mne, aby boli jedno ako my" (Jn 17, 11). Neprosí o to, aby sme boli uchránení od utrpenia, od vlastných nedostatkov, ale aby sme boli jednotní. Aj pápež František pri menovaní nového kardinála (7. 12. 2024) zdôraznil, že ich poslaním je jednotu: "Pán vás pozýva, aby ste boli svedkami bratstva, tvorcami spoločenstva a budovateľmi jednoty. Tá je vašim poslaním." A ďalej pripomenul slová sv. Pavla VI.: "Podobne ako učeníci niekedy podľahneme pokušeniu rozdeliť sa, avšak pravých Kristových učeníkov spoznáme práve v zápale vloženom do hľadania jednoty."

Jednota - obraz života v Najsvätejšej Trojici

Ježiš v jednom príbehu sa syn pýta otca: "Otec, ako vlastne vznikajú vojny?" "Počúvaj, je to asi trochu vzrušujúce, že Anglicko sa o niečo háda s Amerikou..." "Nerozprávaj hlúposti, Anglicko a Amerika sa nikdy nebudú o nič hádať," zamiešala sa do reči mama. "To ja netvrdím. Chcel som povedať len nejaký príklad," bránil sa otec. "Takými výmyslami robíš dieťaťu v hlave len zmatok," tvrdila matka. "Ja že robím zmatok? Ak ide o to, tak z tvojej hlavy by vôbec nič nevyslo!" "Čo si to povedala? Zakazujem ti od tejto chvíle, aby si takto..." Vtom sa ozval synček: "Dakujem, otec, teraz je mi už jasné, ako vznikajú vojny."

Život Trojice je jediné "miesto" vo svete, kde sa pravidlo "miluj bližného ako seba samého" uplatňuje v praxi v absolútnom zmysle, a to je Trojica! Každá božská osoba miluje druhú presne ako seba. Žiť život Trojice pomáha prekonávať "strašnú nevornosť sveta". Prvý zázrak, ktorý Duch Svätý vykonal na Turíce, bolo to, že učeník urobil "jednomyselnými" (Sk1, 14) (2. adventná kňaza, Vatikán, 14. 12. 2018). Každé prežhanie i pozhnanie dostávame v mene Najsvätejšej Trojice. Preto každá modlitba, každé pozhnanie, je vstupom do jednoty Najsvätejšej Trojice. Prežhaním dávame najavo, že patríme Bohu. Žiť v Trojici a patriť jej, znamená zjednocovať sa s ňou v modlitbe, žiť kvalitu jej vzťahov a prenášať ich do nášho života i sveta.

Boh je rodina

Sv. Ján Pavol II. vysvetľuje tajomstvo Trojice takto: "Boh vo svojom najhlbšom tajomstve nie je samotár, ale rodina, pretože má v sebe otcovstvo, synovstvo a podstatu rodiny, ktorou je láska." Nehovorí o Trojici v zmysle AKOBY to bola rodina, Boh JE rodina, je spoločenstvo osôb (communio personarum).

Kristus - koreň jednoty v rodine a rodina - zdroj jednoty v Cirkvi

Koreňom, z ktorého vychádza jednota Cirkvi ako rodiny je živý Ježiš prítomný v rodine ako v domácej cirkvi. Ak sa rodina zjednocuje okolo Krista, posilňuje sa jej vnútorná jednota. Takto sa stáva znamením i zdrojom jednoty vo vnútri Cirkvi. Rozdielnosť muža a ženy nie je prekážkou jednoty v manželstve, ale jej podmienkou. Princípom pre zjednotenie je vzájomná láska. Podobne je to aj s Cirkvou. Aj v nej je veľa rozdielností, ale tieto rozdielnosti nemajú byť dôvodom pre rozkol, ale pre vzájomnú jednotu, pre spoluprácu. Aj tu je jednotou jednoty láska. Tou láskou je Duch Svätý, ktorý spája Otca a Syna do jedného spoločenstva jediného Boha. Pápež František raz zartovne povedal, že neexistuje Cirkev, ktorá by držala pokope vďaka nejakému "lepidlu", lebo jednota, o ktorú prosí Ježiš, "je Božou milosťou", je "zápasom" na zemi. Musíme Duchu vytvoriť priestor, aby nás premenil v jedno tak, ako je jedno Otec v Synovi.

"V jednom príbehu sa syn pýta otca: "Otec, ako vlastne vznikajú vojny?" "Počúvaj, je to asi trochu vzrušujúce, že Anglicko sa o niečo háda s Amerikou..."

"Nerozprávaj hlúposti, Anglicko a Amerika sa nikdy nebudú o nič hádať," zamiešala sa do reči mama.

"To ja netvrdím. Chcel som povedať len nejaký príklad," bránil sa otec.

"Takými výmyslami robíš dieťaťu v hlave len zmatok," tvrdila matka. "Ja že robím zmatok? Ak ide o to, tak z tvojej hlavy by vôbec nič nevyslo!"

"Čo si to povedala? Zakazujem ti od tejto chvíle, aby si takto..."

Vtom sa ozval synček: "Dakujem, otec, teraz je mi už jasné, ako vznikajú vojny."

Costa lásky - slúžiť a nechať si poslúžiť

Vďaka výdobytkom techniky si možno niekedy nahovráme, že sme sebestační a nikoho nepotrebujeme. Človek však bol stvorený na obraz Boha - teda pre život vo vzťahoch. Prírodné túži po vzťahoch a vďaka nim tvorí rodinu, spoločnosť a Cirkev. Jeden druhého potrebujeme viac, ako sme si ochotní pripustiť a potrebujeme tiež, aby nás iní potrebovali. Darovať sa a byť darom, byť nápomocný, ochotný, byť tu pre druhého a z zároveň sa naučiť prijímať aj pomoc od druhého, to je cesta lásky. Niekedy je ťažké prijímať pomoc - môže nám to uberať na vlastnej sebahodnote.

Priznanie si toho, že potrebujeme druhého, nás robí zraniteľnými, možno sa dotýka našej hrdosti, alebo až pýchy na vlastnú sebestačnosť. Inšpirujeme sa Božou láskou a neustálou ponukou. Aj keď Boha odmietame, povieme mu, že ho nepotrebujeme, stále je tu pre nás. Neurazí sa, neuzavrie, nezavrúti sa. Naopak, stále nás prijíma a miluje nekonečnou, prijímajúcou láskou.

Ak žijeme v egoizme, nedokážeme žiť jednotu. Druhých ľudí prestávame vnímať ako bližných, začíname ich vnímať ako konkurentov a z nášho života sa stáva "bojové pole". Bez vzťahov neexistuje blízkosť, šťastie, spokojnosť a láska. Jednota v Cirkvi i v spoločnosti sa začína jednotou v malej domácej cirkvi, v rodine. Rodina je miestom jednoty, kde sa má rodiť jednota, a kde sa ju máme naučiť žiť.

Spolupracovať, nie súperiť

Mnohé veľké veci v živote stoja na maličkostiach, a tak je to aj s láskou. Môžeme povedať, že láska stojí na tom, že dokážeme žiť malé písmenko "a". Povie sa ty "a" ja, žena "a" muž, rodičia "a" deti, bratia "a" sestry. Predstavme si, ako by to vyzeralo, keby sme namiesto písmenka "a" použili slovíčko "proti" - zrazu by sme mali ja "proti" tebe a ty "proti" mne, muž "proti" žene a žena "proti" mužovi, rodičia "proti" deťom a deti "proti" rodičom, svokra "proti" neveste a nevesta "proti" svokre. Začali by sa nenápadne boje a z nášho života by sa stalo bojové pole.

O tom by mohli rozprávať už Adam a Eva. Keď zhrlešili "otvorili sa im oči a spoznali, že sú nahí" (Gn 3, 7). Otvorili sa im oči tela - oči nenávisť a oči ducha a oči lásky sa im zavreli. Začali sa hádať, nenávidieť, zaočarovať vinu jeden na druhého. Už to nie je Adam "a" Eva, ale Adam "proti" Eve a Eva "proti" Adamovi. Boh sa pýta Adama: "Prečo si to urobil? Kto je na vine?" A Adam odpovedá: "Moja žena!" Keby Adam skutočne miloval Evu, povedal by: "Ja som vinný, nemusel som to urobiť, Evu netrestaj", bol by to prvý krok späť do raja. Ale on hovorí: "Nie, ja nie som vinný, ale ona. Ju potrestaj, a mňa ponechaj." Čo spôsobilo, že z rajskej záhrady sa stalo "bojové pole"? Vzdelanie sa od Boha, prerušenie harmónie medzi Bohom a človekom, egoizmus, pýcha, egoizmus, sebeckosť, zahľadenosť na seba!

Často sa sťažujeme, že život je plný nepokojov, hnevu, rozdelenia, hriech pýchy, egoizmu, sebeckosť spôsobuje to, čo zapálené srdce. Ak pridáme k lekárvi, ktorý nám povie: "Otvorte ústa a povedzte, á", s bolesťou a ťažkosťou ho zo seba vydáme. Egoizmus spôsobuje, že nedokážeme žiť to maličké "a", na ktorom stojí láska, ale vedie nás žiť slovíčko "proti", ktoré z nášho života robí "bojové pole", vďaka ktorému sa nevieme vo svojich vzťahoch pohnúť ďalej. Keď sa naučíme žiť to maličké "a" vo vlastnom manželstve a rodine, budeme ho vedieť žiť aj v Cirkvi, práci, škole, spoločnosti a vo svete. Ak naše domovy budú miestami, kde žijú otec "a" matka, manželka "a" manžel, deti "a" rodičia, brat "a" sestra, stanú sa priestorom, ktorý podporuje jednotu a vzájomné porozumenie.

Manželstvo - znamenie jednoty medzi Kristom a Cirkvou

Legenda hovorí, že keď sa vojna medzi dvoma národmi zdala nevyhnutná, vyzvedali obchodníci na jednom vhodnom mieste na útok. Na tom mieste však žil rovník s manželkou, ktorí sa mali úprimne radi, boli šťastní a milovali v celom okolí. Veliťelia uznali, že miesto posvätené láskou nemôže byť bojiiskom, a vojna nenastala. Takýmto svätým miestom je každé manželstvo, osobitne to sviatostné, pretože Ježiš ho urobil znamením jednoty, nerozdeliteľného puta, ktoré je medzi ním - ženichom a Cirkvou jeho milovanou nevestou.

Kristus a Cirkev sú jedným telom

Kristus a Cirkev sú jedným telom. Preto sa Cirkev volá tajomným Kristovým telom, lebo ho spája Kristova láska. Aj o Ježišovi a Cirkvi platia slová knihy Genesis: "a budú jedným telom" (Gn 2, 24).

Celý náš kresťanský život, ktorý sa začal krstom nesie znak lásky Krista a Cirkvi ako lásky ženicha a nevesty. Krst nás zjednotil s Kristom a Cirkvou jeho tajomným telom. Krst, ktorý nás začleňuje do Božieho ľudu, je snubným tajomstvom; je takpovediac svadobným kúpeľom, ktorý predchádza svadobnú hostinu - Eucharistiú (Porov. KKK 1617). Teológia definuje manželstvo ako najvyššieho znaku jednoty a lásky Krista a Cirkvi.

Manželia tvoria jedno telo

"Byť jedným telom" (Gn 2, 24; Mt 19, 6) má v mesiaci modlitieb za jednotu kresťanov ešte širší rozmer: aby sme aj v Cirkvi tvorili jedno nerozdelené telo. Budovať a chrániť jednotu Cirkvi znamená budovať jednotu medzi manželmi. Príbeh z Prvej knihy kráľov (1 Kr 3, 16-27) ukazuje, ako pravá matka radšej zachránila dieťa, než aby bolo rozťaté. Radšej sa ho nesebecky vzdala, aby zachránila jeho život, život dieťaťa jej bol drahší ako túžba vlastniť ho. Hoci návrh rozťat dieťa pôsobí morbidne, rozdelenie manželov, ktorí sú "jedným telom", môžeme vnímať ako podobné bolestné roztrhnutie tohto tela.

Sv. Ján Pavol II. hovorí, že jednota a nerozlučiteľnosť manželstva sú darom, nie bremenom. Krízy v manželstve sú dôkazom, že jednota trpí. Bez týchto darov by sa manželia veľmi jednoducho navzájom opustili, akoby sa nič dôležité nestalo. Práve princíp nerozlučiteľnosti povzbudzuje: "Neopúšťaj, zabojuj!" Kristus, ktorý manželstvo spojil prichádza na pomoc manželom, aby ich lásku uzdravil, zúšťachtil a povýšil. (Porov. GS 49)

Nebepečenstvo rozdelenia

"Rozdeľuj a panuj!" To nie len zásada panovníkov, ale aj rozdeľovateľa - diabla. Ak je jednota to najpodstatnejšie, čo hovorí o kvalite manželskej lásky, je logické, že bude aj prvým, na čo bude útočiť Nepriateľ. Udržať jednotu je hlavnou skúškou Cirkvi, hlavnou skúškou manželskej lásky a rodinného života, pravosti toho, čo žijeme.

Rovnako ako rozvod zasahuje do rodiny, aj rozdelenie Cirkvi na viac než 26 000 denominácií je bolestivé, pretože Cirkev je tajomným Kristovým telom. Je bolestné vidieť nejednotu v rehoľných komunitách, medzi kňazmi, vo farnostiach a medzi manželmi. Jednota domácej cirkvi je najkrajším svedectvom lásky pred svetom. Nech sú tak dokonale jedno. Otče, aby svet spoznal, že milujeme... (Porov. Jn 17, 23) V jednote malej cirkvi v dome má svet spoznať lásku Boha. V tom je sviatosť manželstva znakom i zadáním. Tak jednota Cirkvi ako aj jednota kresťanov začína v jednote malej domácej cirkvi. Preto tá najväčšia misia manželov nespočíva v ich "aktivite", ale v ich "pasivitve" - nie v tom, čo robia, ale v tom, čím sú - v ich bytí. Ak sú svedectvom jednoty, hovoria už dostatočne veľa.

Boh, prvý a posledný zjednocovateľ

Jednota je dar i úloha. Udržať jednotu je hlavnou skúškou Cirkvi, pravosti toho, čo žijeme. Pretože nedostatok jednoty medzi veriacimi, spôsobuje prehlbovanie nevery medzi neveriacimi. Jednota nie je jednoduchá, je ale možná a treba na nej denne pracovať. Prvým a posledným zjednocovateľom je Boh Otec, ktorý nespája násilím, "nezeplo", čo sa rozpadlo", ale tvrdí nové a v tom nachádzame nádej (Porov. Zjv 21, 5). Táto nádej nás vedie k presvedčeniu, že napriek všetkým prekážkam môžeme dosiahnuť čo Boh pre nás zamýšľa - pinú jednotu s Ním a medzi nami, pripomína, že konečná jednota - medzi Bohom a ľuďmi i medzi nami navzájom - je nielen možná, ale istá, lebo ju zaručuje sám Boh.

Modlitba

Pane, sv. Augustín hovorí, že "amen", pred sv. prijímaním, nevychádza len našu vieru, že prijímame Kristovo telo, ale že chceme byť súčasťou tajomného Kristovho tela - Cirkvi. Preto nech každé naše "amen" je modlitbou za Cirkev, ale aj prosbou, aby sme boli jedno, aby Eucharistia pretvárala naše manželstvá a rodiny na domácu cirkev tak, aby sa stávali jedným telom a prispievali tak aj v jednotu Cirkvi - Kristovho tela. Amen.

Otázky na zamyslenie

- Uvedomujeme si, že byť manželmi je obrovská výsada, ale aj zodpovednosť, keďže vzájomná láska manželov je znamením jednoty medzi Kristom a Cirkvou?

- Usilujeme sa o to, aby vzťah v našej rodine bol charakterizovaný slovíčkom "a" a nie slovom "proti"?

- Je pre mňa ťažšie slúžiť alebo dať si poslúžiť?

- V ktorej oblasti života sa nám najťažšie žije jednota a čo robíme preto, aby sme dokázali aj v tejto veci spolupracovať?

- Boh je hlavným zjednocovateľom Cirkvi, národov, farností, rodín, manželstiev. Ako sa táto pravda prejavuje v našom živote?

Zdroj: rodinkovo.sk/katecheza-januar/.

späť na Úvodnú sekciu

Jubilejná katechéza pre rodinu - január; RODINA, MIESTO A VZOR JEDNOTY KREŠŤANOV